

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego

KNO – 4101-01-04/2013

P/13/060

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Tekst ujednolicony
zgodnie z uchwałą Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej
w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 28 sierpnia 2013 r.

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/060 – Działalność Centralnego Ośrodka Sportu i Ośrodków Przygotowań Olimpijskich.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego.
Kontroler	Leszek Murat, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 85769 z dnia 15 kwietnia 2013 r. [dowód: akta kontroli str. 1-2]
Jednostka kontrolowana	Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Szczyrku [kod pocztowy: 43-370], ul. Plażowa 8, zwany w dalszym ciągu wystąpienia „OPO” lub „Ośrodkiem”.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Od dnia 1 września 2009 r. Dyrektorem Ośrodka jest Grzegorz Kotowicz. [dowód: akta kontroli str. 82-83]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W ocenie¹ Najwyższej Izby Kontroli wykorzystanie bazy sportowej Ośrodka przez polskie związki sportowe (dalej „pzs”) było niskie, na co wskazuje wykorzystywanie w latach 2010-2012 nominalnej liczby miejsc noclegowych Ośrodka², w związku z organizacją szkolenia stacjonarnego centralnego³. Jednakże NIK pozytywnie ocenia działania Ośrodka na rzecz zwiększenia wykorzystania bazy sportowej przez kluby sportowe.

Pomimo dofinansowania realizowanych zadań dotacją celową z budżetu państwa Ośrodek nie pokrywał kosztów swojej działalności uzyskiwanymi przychodami i w całym kontrolowanym okresie ponosił stratę na sprzedaży oraz wykazywał ujemny wynik finansowy netto.

Na wynik finansowy netto decydujący wpływ miały koszty amortyzacji mienia nieodpłatnie przekazanego Centralnemu Ośrodkowi Sportu (z dniem 1 stycznia 2011 r.) i znajdującego się w dyspozycji Ośrodka w wysokości: 5.206 tys. zł w 2011 r. oraz 5.212 tys. zł w 2012 r., tj. odpowiednio 33,7% oraz 31,8% kosztów ogółem. Należy jednak podkreślić, że od dnia 1 stycznia 2011 r., czyli rozpoczęcia przez Centralny Ośrodek Sportu (dalej „COS”) działalności jako instytucja gospodarki budżetowej, zgodnie z art. 41 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 września

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Nominalna liczba miejsc noclegowych to suma miejsc noclegowych przygotowanych w każdym dniu działalności Ośrodka.

³ Szkolenie stacjonarne centralne obejmuje zawodników polskich związków sportowych, w tym kadry olimpijskie, kadry narodowe seniorów, kadry narodowe juniorów, Ośrodków Szkolenia Sportu Młodzieżowego i innych osób ujętych w programie zgrupowania sportowego, imprez i zawodów sportowych. Do osób objętych szkoleniem stacjonarnym centralnym zalicza się również zgrupowania, imprezy i zawody sportowców niepełnosprawnych.

1994 r. o rachunkowości⁴, w związku z art. 28 ust. 6 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵, koszty amortyzacji nieodpłatnie przekazanego mienia nie wpływają równolegle na pozostałe przychody operacyjne z uwagi na fakt, że wartość tego mienia zwiększyła kapitał (fundusz) własny COS.

Utrzymywanie przez Ośrodek ujemnego wyniku finansowego netto – w ocenie NIK – stwarza ryzyko dekapitalizacji mienia znajdującego się w dyspozycji Ośrodka i w konsekwencji brak możliwości dalszego tworzenia warunków niezbędnych do szkolenia sportowego, w tym przede wszystkim prowadzonego przez polskie związki sportowe.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- 1) nierzetelnego sporządzenia *Sprawozdania z działalności podstawowej i dodatkowej za rok 2011*;
- 2) zawarcia umowy z Polskim Związkiem Lekkiej Atletyki na organizację zgrupowań po obniżonej stawce osobodnia, bez uzyskania akceptacji Dyrektora COS w Warszawie.

Jednocześnie stwierdzono, że Ośrodek zapewnił dobre warunki dla szkolenia sportowego na co wskazuje m.in. posiadanie i utrzymywanie w gotowości bazy sportowej umożliwiającej trenowanie ogólnorozwojowe i specjalistyczne na obiektach i urządzeniach sportowych spełniających wymagania międzynarodowych federacji sportowych (w narciarstwie, siatkówce, koszykówce, judo i piłce ręcznej), oferowanie odpowiedniej do potrzeb liczby miejsc noclegowych i usług w zakresie odnowy biologicznej, a także zapewnienie możliwości przygotowania posiłków dostosowanych do indywidualnych potrzeb sportowców.

W ocenie NIK wpływ na ograniczone wykorzystanie bazy sportowej Ośrodka miało niezrealizowanie dwóch zaplanowanych inwestycji – przebudowy górnego odcinka kolei linowej Jaworzyna-Skrzyczne oraz rozbudowy hali sportowej wielofunkcyjnej wraz z zapleczem socjalnym z powodu braku wystarczających środków finansowych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Stan organizacyjny Ośrodka oraz prowadzenie gospodarki finansowej

Opis stanu
faktycznego

OPO w Szczyrku to jedna z siedmiu jednostek organizacyjnych (oddziałów) COS – instytucji gospodarki budżetowej (w rozumieniu art. 23 ust. 1 ustawy o finansach publicznych), utworzonej z dniem 1 stycznia 2011 r. w celu realizacji zadań publicznych z zakresu kultury fizycznej⁶.

⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm., zwana dalej „ustawą o rachunkowości”.

⁵ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm., zwanej dalej „ustawą o finansach publicznych”.

⁶ Zgodnie z § 9 ust. 1 statutu instytucji gospodarki budżetowej Centralny Ośrodek Sportu (stanowiącego załącznik nr 3 do zarządzenia nr 32 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie utworzenia instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą „Centralny Ośrodek Sportu”, zmienionego zarządzeniem nr 22 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 17 października 2011 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie utworzenia instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą „Centralny Ośrodek Sportu”), zwanego dalej „statutem COS”.

1.1 Ustanowienie regulaminu organizacyjnego Ośrodka oraz określenie zadań merytorycznych Ośrodka

Opis stanu
faktycznego

Dyrektor Ośrodka, zgodnie z § 13 ust. 3 statutu instytucji gospodarki budżetowej Centralny Ośrodek Sportu (stanowiącego załącznik nr 3 do zarządzenia nr 32 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie utworzenia instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą „Centralny Ośrodek Sportu”) określił regulaminy wewnętrzne Ośrodka (odpowiednio regulaminy z dnia: 25 września 2009 r., 23 maja 2011 r. oraz 2 stycznia 2012 r.) i przedłożył je do zatwierdzenia Dyrektorowi COS.

[dowód: akta kontroli str. 23, 41, 61]

1.2 Plany oraz sprawozdania z działalności podstawowej i dodatkowej Ośrodka

Opis stanu
faktycznego

Dyrektor OPO, zgodnie z § 11 ust. 6 pkt 4 regulaminu organizacyjnego COS⁷ opracowywał sprawozdania z działalności Ośrodka za lata 2011 i 2012, które odzwierciedlały faktyczny zakres działania Ośrodka. Ponadto Dyrektor sporządzał plany finansowe w układzie zadaniowym na 2012 r. i 2013 r. Należy podkreślić, że z pięciu celów zaplanowanych na 2012 r. Ośrodek zrealizował wszystkie, tj. osiągnął zaplanowaną lub wyższą od zaplanowanej wartość przyporządkowanych im mierników.

[dowód: akta kontroli str. 437-455, 514-519, 658]

1.3 Stan zatrudnienia i wynagrodzenia w Ośrodku

Opis stanu
faktycznego

Obowiązujące w okresie objętym kontrolą regulaminy wewnętrzne Ośrodka przewidywały stanowiska pracy niezbędne do kompleksowego świadczenia usług związanych z organizacją zgrupowań i zawodów sportowych, w tym m.in. samodzielne stanowisko ds. inwestycji i remontów (do prowadzenia inwestycji i remontów, a także prognozowania potrzeb inwestycyjno-remontowych OPO), dział sportu (planowanie wykorzystania obiektów sportowych oraz prowadzenie ewidencji ich wykorzystania), dział hotelowo-gastronomiczny (zabezpieczenie potrzeb noclegowych gości, utrzymanie bazy noclegowej w gotowości eksploatacyjnej i czystości oraz opracowywanie jadłospisów i kalkulację cen), dział techniczny Skoczni Skaliste (przygotowanie i obsługa skoczni oraz obsługiwanie treningów i zawodów), dział kolei linowej i obiektu Skrzyczne (prowadzenie eksploatacji kolei linowej, wyciągów narciarskich oraz tras narciarskich), zespół odnowy biologicznej (świadczący usługi rehabilitacji i odnowy biologicznej).

[dowód: akta kontroli str. 62-80]

W okresie od 2010 r. do 2012 r. przeciętne zatrudnienie w Ośrodku zmalało z 89 pracowników (89 etatów) do 86 pracowników (85,5 etatu), tj. o około 3,5%⁸, na co wpływ miały m.in. podejmowane przez Dyrektora OPO działania polegające na łączeniu stanowisk związanych z obsługą tras biegowo-narciarskich oraz skoczni narciarskiej im. A. Małysza w Wiśle-Malince.

[dowód: akta kontroli str. 81, 84, 388]

⁷ Regulamin Organizacyjny Centralnego Ośrodka Sportu Instytucji Gospodarki Budżetowej Centralny Ośrodek Sportu w Warszawie, stanowiący zał. nr 1 do zarządzenia nr 8/2013 Dyrektora COS z dnia 12 lutego 2013 r.

⁸ Liczba pracowników zatrudnionych w Ośrodku wyniosła odpowiednio: 89 w 2010 r., 88 w 2011 r., 86 w 2012 r. (stan na koniec tych lat) oraz 87 w I kwartale 2013 r.

Zmniejszeniu się stanu kadrowego towarzyszył wzrost przeciętnego wynagrodzenia brutto pracowników (bez kadry kierowniczej)⁹ o 15,8% (z 39,9 tys. zł w 2010 r. do 46,2 tys. zł w 2012 r.). Największy wzrost wynagrodzenia stwierdzono w przypadku pracowników średniej kadry kierowniczej (wzrost o 18,3%) oraz administracyjno-biurowych (16,2%), a najmniejszy w przypadku pracowników służb medycznych oraz odnowy biologicznej (10,2%) i technicznych (15,5%). W kontrolowanym okresie koszty zatrudnienia ogółem ponoszone przez Ośrodek wzrosły z 3.650 tys. zł do 3.970 tys. zł (tj. o 8,8%)¹⁰. Nierównomierny wzrost wynagrodzeń pomiędzy poszczególnymi grupami zawodowymi był zamierzony przez Dyrektora OPO i wynikał z ich różnego wkładu w osiągnięte efekty działalności OPO.

[dowód: akta kontroli str. 375-377, 389, 429-434]

Premie dla pracowników OPO przyznawane były na podstawie *Zasad premiowania pracowników Centralnego Ośrodka Sportu w Warszawie Ośrodka Przygotowań Olimpijskich w Szczyrku* (stanowiącego załącznik nr 2 do zarządzenia nr 13/09 Dyrektora OPO z dnia 8 czerwca 2009 r. w sprawie zasad premiowania pracowników COS w Warszawie OPO w Szczyrku). W dokumencie tym określono, że premia ma charakter uznaniowy, a ostateczną decyzję o wysokości jej przyznania lub jej pozbawienia podejmuje Dyrektor Ośrodka (§ 2, § 5 ww. załącznika). W latach 2010-2013 (I kwartał) przyznano premie w łącznej wysokości 2.113 tys. zł. Odsetek pracowników niepremiowanych spadł z 9% do 7% i dotyczył jedynie tych osób, którym premia nie przysługiwała *ex lege* (pracowników młodocianych, osób przebywających na urlopie wychowawczym oraz pobierających świadczenie rehabilitacyjne). Stwierdzono, że premie przyznawano z zachowaniem przyjętych zasad.

[dowód: akta kontroli str. 81, 389, 456-459, 687, 715]

1.4 Prowadzenie gospodarki finansowej Ośrodka

1.4.1 Efektywność działania Ośrodka

Opis stanu
faktycznego

W latach 2009-2010, a więc przed przekształceniem COS w instytucję gospodarki budżetowej, wynik finansowy netto Ośrodka wyniósł: 58,1 tys. zł (zysk netto) w 2009 r. oraz - 112,4 tys. zł (strata netto) w 2010 r., natomiast po przekształceniu COS w instytucję gospodarki budżetowej, wynik finansowy Ośrodka wyniósł odpowiednio: - 4.878,8 tys. zł (strata netto) w 2011 r., - 3.211,4 tys. zł (strata netto) w 2012 r. Na wykazany wynik finansowy netto w 2009 i 2010 r. decydujący wpływ miało uwzględnienie w pozostałych przychodach operacyjnych kwoty wynikającej z pokrycia amortyzacji (1.512,5 tys. zł w 2009 r., 3.499,8 tys. zł w 2010 r.), wykazywanej w tej samej wysokości co w kosztach działalności operacyjnej, dzięki czemu amortyzacja była neutralna dla wyniku netto¹¹.

⁹ Z uwzględnieniem premii i pozostałych nagród, dodatkowego wynagrodzenia rocznego (tzw. „trzynastki”) ale bez nagród jubileuszowych, odpraw, odszkodowań i ekwiwalentów za urlop.

¹⁰ Do obliczeń wzięto pod uwagę koszty wynagrodzeń wraz z pochodnymi oraz świadczeniami na rzecz pracowników obejmującą odzież ochronną i roboczą, posiłki regeneracyjne, napoje, zakup okularów korekcyjnych.

¹¹ Możliwość pokrycia amortyzacji w COS do 31 grudnia 2010 r. wynikała z przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 101 ze zm.), w szczególności z załącznika nr 2 (plan kont dla jednostek budżetowych, zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych), w którym wykazano i opisano konto 761-„Pokrycie amortyzacji”.

W celu doprowadzenia do porównywalności danych z lat 2009-2010 do wyniku finansowego netto z lat 2011-2012 dodano równowartość kwoty amortyzacji mienia nieodpłatnie otrzymanego przez Ośrodek z dniem 1 stycznia 2011 r. jako jej pokrycie (5.205,7 tys. zł w 2011 r. oraz 5.212,1 tys. zł w 2012 r.), jak miało to miejsce przed 2011 r.

Mając powyższe na uwadze (tj. uwzględniając kwotę pokrycia amortyzacji w przychodach), w latach 2011-2012 Ośrodek osiągnąłby zysk netto w wysokości 326,9 tys. zł w 2011 r. oraz 2.000,7 tys. zł w 2012 r. Oznacza to, że przy zastosowaniu tych samych kryteriów i zasad ewidencji księgowej, w latach 2011-2012 wynik finansowy netto (w stosunku do lat 2009-2010) w 2011 r. byłby lepszy o 439,3 tys. zł, zaś w 2012 r. o 2.108,6 tys. zł niż wykazany w 2010 r.

Analizując efektywność działania Ośrodka na poziomie osiąganego wyniku ze sprzedaży (przychody ze sprzedaży pomniejszone o koszty operacyjne z amortyzacją), należy stwierdzić, że w każdym z lat 2009-2012 Ośrodek ponosił stratę, jednakże w latach 2011-2012 była ona wyższa niż w okresie 2009 – 2010. Strata na sprzedaży wynosiła odpowiednio: - 976,9 tys. zł w 2009 r. - 2.969 tys. zł w 2010 r., - 4.936,1 tys. zł w 2011 r. oraz - 4.146,2 tys. zł w 2012 r.

Biorąc pod uwagę wynik ze sprzedaży powiększony o amortyzację (czyli wskaźnik EBIDTA¹²) – kształtował się on następująco: 535,6 tys. zł (zysk) w 2009 r., 530,7 tys. zł (zysk) w 2010 r., 268,6 tys. zł (zysk) w 2011 r. oraz 1.070,4 tys. zł (zysk) w 2012 r. Świadczy to o decydującym wpływie kosztów amortyzacji również na wynik ze sprzedaży w danym roku.

Koszty działalności operacyjnej ponoszone przez Ośrodek przewyższały jego przychody netto ze sprzedaży o 8,9% w 2009 r., o 26,5% w 2010 r., o 47,6% w 2011 r. oraz o 35,9% w 2012 r. W efekcie uzyskiwane przychody netto ze sprzedaży własnej wystarczały na pokrycie odpowiednio: 91,8% kosztów działalności operacyjnej w 2009 r., 79% w 2010 r., 67,8% w 2011 r. i 73,6% w 2012 r.

Udział przychodów pozabudżetowych w przychodach OPO ogółem kształtował się: w 2009 r. w wysokości 77,6%, w 2010 r. w wysokości 76,4%, w 2011 r. w wysokości 65,8%, a w 2012 r. w wysokości 68%. Zwiększenie udziału przychodów pozabudżetowych w przychodach ogółem OPO w 2012 r. wynikało ze zwiększenia przychodów własnych ze sprzedaży w stosunku do 2011 r. o kwotę 1.038 tys. zł.

[dowód: akta kontroli str. 576-585]

1.4.2 Struktura przychodów Ośrodka w latach 2011-2013 (I kwartał)

Opis stanu
faktycznego

Przychody Ośrodka z prowadzonej działalności w 2012 r. w stosunku do 2011 r. wzrosły. Głównym źródłem przychodów była działalność podstawowa, których wysokość w porównaniu do 2011 r. również wzrosła. Przychody Ośrodka wyniosły odpowiednio:

- a) w 2011 r. 10.563 tys. zł, w tym:
 - z prowadzonej działalności 6.829 tys. zł, z czego: z działalności podstawowej 5.778 tys. zł (84,6%), a z działalności dodatkowej 1.051 tys. zł (15,4%);
 - dotacja celowa na działalność bieżącą 3.543 tys. zł;

¹² EBITDA - (ang. *Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization*) - zysk przed odsetkami, opodatkowaniem i amortyzacją. EBITDA obliczamy jako zysk z działalności operacyjnej (EBIT) powiększony o koszty niepieniężne (amortyzacja).

- pozostałe przychody operacyjne 159 tys. zł oraz przychody finansowe 32 tys. zł.
- b) w 2012 r. 12.992 tys. zł (wzrost w stosunku do 2011 r. o 2.429 tys. zł, tj. o 23%), w tym:
 - z prowadzonej działalności 7.964 tys. zł (wzrost w stosunku do 2011 r. o 1.135 tys. zł tj. o 16,7%), z czego: z działalności podstawowej 6.609 tys. zł (wzrost o 831 tys. zł, tj. o 14,4%), co stanowiło 83% przychodów ogółem z działalności, z działalności dodatkowej 1.355 tys. zł (wzrost o 304 tys. zł, tj. o 28,9%), co stanowiło 17% przychodów z prowadzonej działalności;
 - dotacja celowa na działalność bieżącą 3.697 tys. zł (wzrost o 154 tys. zł, tj. o 4,3%);
 - pozostałe przychody operacyjne 1.234 tys. zł (wzrost o 1.075 tys. zł, tj. o 676%) i przychody finansowe 97 tys. zł (wzrost o 65 tys. zł, tj. o 203%).
- c) w I kwartale 2013 r. 4.128 tys. zł, w tym:
 - z prowadzonej działalności 3.203 tys. zł, z czego: z działalności podstawowej 2.792 tys. zł, co stanowiło 87,2% przychodów z działalności, z działalności dodatkowej 411 tys. zł, co stanowiło 23,8% przychodów z działalności;
 - dotacja celowa na działalność bieżącą 891 tys. zł;
 - pozostałe przychody operacyjne 25 tys. zł i przychody finansowe 10 tys. zł.

W 2011 r. wykonane przychody stanowiły 93% planu, natomiast w 2012 r. przychody stanowiły 101,2% planu. Wyższe wykonanie przychodów w 2012 r. wynikało szczególnie ze zwiększonych przychodów uzyskiwanych z kolei linowej na Skrzyczne o 56,6%, internatu sportowego o 5,2%, Skoczni Skaliste o 17%, a także z rozwiązania rezerwy na inwestycje z lat ubiegłych.

[dowód: akta kontroli str. 462-469, 586]

1.4.3 Struktura kosztów Ośrodka w latach 2011-2013 (I kwartał)

Opis stanu
faktycznego

Koszty Ośrodka w 2011 r. wzrosły w porównaniu do 2012 r. o 939 tys. zł, tj. o 6% i wyniosły ogółem:

- a) w 2011 r.: 15.428 tys. zł, w tym:
 - koszty bieżące: 10.122 tys. zł (65,6% kosztów ogółem), z czego:
 - o wynagrodzenia 3.861 tys. zł (38,2% kosztów bieżących),
 - o materiały i energia 1.995 tys. zł (19,7%),
 - o pozostałe usługi obce 1.628 tys. zł (16,1%),
 - o remonty 172 tys. zł (1,7%),
 - o składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy 660 tys. zł (6,5%),
 - o pozostałe koszty funkcjonowania, w tym podatek od nieruchomości 1.806 tys. zł (17,8%),
 - amortyzacja 5.206 tys. zł (33,7% kosztów ogółem);
 - wydatki inwestycyjne 100 tys. zł (0,7% kosztów ogółem);
- b) w 2012 r.: 16.367 tys. zł, w tym:
 - koszty bieżące: 10.849 tys. zł (66,3% kosztów ogółem, wzrost o 727 tys. zł w stosunku do 2011 r., tj. o 7,2%), z czego:
 - o wynagrodzenia 4.112 tys. zł (37,9% kosztów bieżących, wzrost o 251 tys. zł w stosunku do 2011 r., tj. o 6,5%),
 - o materiały i energia 2.240 tys. zł (20,6%, wzrost o 245 tys. zł w stosunku do 2011 r., tj. o 12,3%),
 - o pozostałe usługi obce 1.497 tys. zł (13,8%, spadek o 131 tys. zł w stosunku do 2011 r., tj. o 8,9%),

- o remonty 401 tys. zł (3,7%, wzrost o 229 tys. zł w stosunku do 2011 r., tj. o 36,6%),
- o składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy 725 tys. zł (6,7%, wzrost o 65 tys. zł w stosunku do 2011 r., tj. o 9,8%),
- o pozostałe koszty funkcjonowania, w tym podatek od nieruchomości 1.876 tys. zł (17,3%, wzrost o 70 tys. zł w stosunku do 2011 r., tj. o 3,8%),
- amortyzacja 5.217 tys. zł (31,9% kosztów ogółem, wzrost o 11 tys. zł w stosunku do 2011 r., tj. o 0,02%),
- wydatki inwestycyjne 300 tys. zł (1,8% kosztów ogółem, wzrosło o 200 tys. zł w stosunku do 2011 r., tj. 300%).

W 2011 r. poniesione koszty ogółem stanowiły 93,5% planu (16.499 tys. zł). Przekroczone zostały koszty w pozycji „pozostałe usługi obce” o 128 tys. zł (tj. o 8,5% w stosunku do planu).

W 2012 r. poniesione koszty ogółem stanowiły 97,8% planu (16.734 tys. zł). Stwierdzono przekroczenie kosztów w trzech pozycjach, w tym m.in. w pozycji:

- „remonty”, przekroczenie o 51 tys. zł, tj. 14,6 % w stosunku do planu;
- „pozostałe koszty funkcjonowania”, przekroczenie o 122 tys. zł, tj. o 12,2% w stosunku do planu.

Przekroczenie zaplanowanych kosztów w 2011 r. wynikało m.in. z dostosowania układów pomiarowych, wykonania przyłączeń w związku ze zmianą dostawcy energii w wyniku przeprowadzonego przetargu.

Ośrodek uzyskał zgodę Dyrektora COS na wypłacenie dla pracowników większego wynagrodzenia. Przekroczenie w pozycji *remonty, pozostałe koszty funkcjonowania* nastąpiło w wyniku nieprzewidzianych awarii, tj. wymiany pomp do instalacji sztucznego naśnieżania tras oraz awarii silnika głównego napędu kolei linowej.

[dowód: akta kontroli str. 462, 470-473, 586]

Badanie ośmiu kart środków trwałych wykazało, że we wszystkich przypadkach stosowano liniową metodę amortyzacji wg stawek określonych w wykazie stanowiącym załącznik nr 1 do ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych¹³. Podstawą naliczenia była wartość początkowa ustalona na podstawie wartości nabycia lub wytworzenia, zgodnie z dowodem zakupu – faktura, potwierdzenie opłaty. Środki trwale zostały ujęte na koncie 011-grupa, a ich amortyzacja została ujęta w księgach rachunkowych na kontach 410, 411 i 413 „Amortyzacja” po stronie Wn i zespołu 071 strona Ma „Umorzenie środków trwałych”.

[dowód: akta kontroli str. 96, 646-655]

1.4.4 Wynik finansowy Ośrodka w latach 2011-2012

Opis stanu faktycznego

W latach 2011-2012 Ośrodek wykazał:

- stratę ze sprzedaży w wysokości: - 4.936 tys. zł w 2011 r. oraz - 4.146 tys. zł w 2012 r. (tj. spadek o 16 %);
- stratę netto w wysokości: - 4.879 tys. zł w 2011 r. oraz - 3.211 tys. zł w 2012 r. (tj. spadek o 34%).

¹³ Dz. U. z 2011 r. Nr 74, poz. 397 ze zm.

Dla celów podatkowych za 2011 r. Ośrodek wykazał dochód w wysokości 533 tys. zł, zaś w 2012 r. dochód w wysokości 1.194 tys. zł (zmiana o 661 tys. zł, tj. o 124%).

[dowód: akta kontroli str. 484-488]

1.4.5 Wybrane pozycje aktywów i pasywów Ośrodka (należności, zobowiązania oraz fundusz podstawowy)

1.4.5.1 Należności Ośrodka w latach 2011-2013 (I kwartał)

Opis stanu
faktycznego

Według kwartalnych sprawozdań o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N), należności wymagalne oraz należności pozostałe wyniosły:

- na koniec 2011 r.: 341 tys. zł, w tym należności wymagalne (przeterminowane) 148 tys. zł (tj. 43,4% należności ogółem);
- na koniec 2012 r.: 7.127 tys. zł, w tym należności wymagalne 7.035 tys. zł (ich stan wzrósł o 4.653% w stosunku do 2011 r.);
- na koniec I kwartału 2013 r.: 7.382 tys. zł, w tym należności wymagalne 7.165 tys. zł.

W Ośrodku były naliczane i egzekwowane odsetki ustawowe od należności wymagalnych (przeterminowanych). Wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. naliczono ogółem 13 tys. zł odsetek, a wyegzekwowano kwotę 7 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2012 r. Ośrodek utworzył również odpisy aktualizujące wartość należności, zgodnie z art. 35b ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości na kwotę ogółem 109 tys. zł (w 2011 r. na 20 tys. zł).

Według stanu na 31 marca 2013 r. struktura wiekowa należności wymagalnych wyglądała następująco:

- do 1 miesiąca: należności na łączną kwotę 102 tys. zł,
- od 1 do 3 miesięcy: należności na łączną kwotę 6.813 tys. zł,
- od 3 do 6 miesięcy: należności na łączną kwotę 7 tys. zł,
- powyżej 6 miesięcy: należności na łączną kwotę 101 tys. zł,
- powyżej roku: należności na łączną kwotę 141 tys. zł.

[dowód: akta kontroli str. 490-495]

Powodem znacznego narastania należności przeterminowanych w latach 2010–2013 było naliczenie kary umownej za nieterminowe wykonanie napraw gwarancyjnych na skoczni Wisła-Malinka przez Hydrobudowę Polska S.A. (nota księgowa 20/12/GK wystawiona na kwotę 6.734 tys. zł z terminem wymagalnym 20 grudnia 2012 r.). Ponadto stan należności przeterminowanych na dzień 31 marca 2013 r. wzrósł z powodu nieuregulowania należności za świadczone usługi przez 37 innych podmiotów, w tym przez trzy pzs: Polski Związek Narciarski (94,6 tys. zł), Polski Związek Koszykówki (22 tys. zł) oraz Polski Związek Triathlonu (560 zł). Główna Księgowa Ośrodka Dorota Przybyła wyjaśniła, że „polskie związki sportowe nie zawsze terminowo regulują swoje należności. W przypadku jednego związku – Polskiego Związku Koszykówki – sprawa została skierowana do sądu, który zasądził tą należność (22 tys. zł oraz odsetki), lecz jeszcze nie została ona uregulowana”. W wyniku kontroli stwierdzono, że w latach 2011-2012 także siedem innych pzs nieterminowo regulowało należności, tj. Polski Związek Judo (przeciętna zwłoka 28 dni), Polski Związek Piłki Siatkowej (przeciętna zwłoka 23 dni), Polski Związek Łucniczów (przeciętna zwłoka 23 dni), Polski Związek Żeglarski (przeciętna zwłoka 23 dni), Polski Związek Kajakowy (przeciętna zwłoka 5 dni), Polski Związek Lekkiej Atletyki (przeciętna zwłoka 4 dni), Związek Piłki Ręcznej w Polsce (przeciętna zwłoka 7 dni).

[dowód: akta kontroli str. 96, 366, 374-385, 386-387, 423-428]

1.4.5.2 Zobowiązania Ośrodka

Opis stanu
faktycznego

Według kwartalnych sprawozdań z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na dany rok budżetowy, planu finansowego instytucji gospodarki budżetowej (Rb-40) stan zobowiązań wynosił:

- na koniec 2011 r.: 2.050 tys. zł;
- na koniec 2012 r.: 1.094 tys. zł (ich stan spadł o 46,6% w stosunku do 2011 r.);
- na koniec I kwartału 2013 r.: 505 tys. zł.

W latach 2011-2013 (I kwartał) nie występowały zobowiązania przeterminowane.

[dowód: akta kontroli str. 470-473a]

1.4.5.3 Fundusz podstawowy Ośrodka

Opis stanu
faktycznego

Na wartość kapitału (funduszu) podstawowego Ośrodka w wysokości 123.083 tys. zł na dzień 1 stycznia 2011 r. składały się:

- wartość netto mienia ruchomego i nieruchomego oraz wartości niematerialnych i prawnych w wysokości 122.707,7 tys. zł;
- wartość środków obrotowych w wysokości skumulowanych zysków na dzień 1 stycznia 2011 r. w wysokości 78,9 tys. zł;
- fundusz z inwestycji środków trwałych w budowie na dzień 1 stycznia 2011 r. w wysokości 296,4 tys. zł.

Ustalenie i ewidencja funduszu podstawowego na dzień 1 stycznia 2011 r. nie budzi zastrzeżeń.

[dowód: akta kontroli str. 504-507]

Na dzień 31 grudnia 2012 r. kapitał (fundusz) podstawowy wyniósł 131.526 tys. zł (spadek o 5.713 tys. zł, tj. o 4,2% w stosunku do stanu z dnia 31 grudnia 2011 r.). W okresie 2011 – 2012 Ośrodek dokonał sprzedaży dwóch zbędnych środków trwałych, uzyskując przychód w wysokości 11 tys. zł.

[dowód: akta kontroli str. 486-487, 506-507, 572-574]

1.4.6 Wykorzystanie dotacji celowych

Opis stanu
faktycznego

Wartość udzielonych dotacji dla Ośrodka wyniosła:

- w 2011 r. 3.724 tys. zł, w tym: dotacja celowa na wydatki bieżące z budżetu państwa 3.543 tys. zł, dotacja z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (FRKF) na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych 181 tys. zł;
- w 2012 r. 4.130 tys. zł, w tym: dotacja celowa na wydatki bieżące z budżetu państwa 3.697 tys. zł (wzrost w stosunku do 2011 r. o 154 tys. zł, tj. o 4,3%), dotacja celowa z budżetu państwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne 300 tys. zł (wzrost w stosunku do 2011 r. o 300 tys. zł), dotacja z FRKF na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych 133 tys. zł (spadek w stosunku do 2011 r. o 48 tys. zł, tj. o 26,5%).

W 2013 r. zaplanowano dotacje w wysokości 20.579 tys. zł, w tym: dotacja celowa na wydatki bieżące z budżetu państwa 3.564 tys. zł (spadek w stosunku do 2012 r. o 133 tys. zł, tj. o 3,6%), dotacja z FRKF na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych 17.015 tys. zł (wzrost w stosunku do 2012 r. o 16.867 tys. zł).

W latach 2011-2012 r. Ośrodek wykorzystał przyznane dotacje w całości.

[dowód: akta kontroli str. 465, 470-473, 508-509]

1.4.7 Rzetelność sporządzenia planów i sprawozdań w zakresie operacji finansowych i budżetowych (Rb-40, Rb-N, Rb-Z)

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z art. 45 ust. 2 ustawy o rachunkowości sprawozdania finansowe OPO składały się z bilansu, rachunku zysków i strat oraz informacji dodatkowej, obejmującej wprowadzenie do sprawozdania finansowego oraz dodatkowe informacje i objaśnienia. Ponadto, zgodnie z art. 45 ust. 3 ww. ustawy, sprawozdanie obejmowało zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym oraz rachunek przepływów pieniężnych. Dane wykazane w kwartalnych sprawozdaniach z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na lata 2011 oraz 2012, planu finansowego instytucji gospodarki budżetowej (Rb-40) były zgodne z planem finansowym i danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych, a także z danymi wynikającymi z rachunku zysków i strat. Dane wykazane w kwartalnych sprawozdaniach Rb-N i Rb-Z według stanu na koniec IV kwartału 2011 i 2012 r. oraz I kwartału 2013 r. wynikały z ewidencji księgowej.

[dowód: akta kontroli str. 486-487, 504-506, 567, 578, 658, 660-665]

1.4.8 Analiza finansowa Ośrodka na podstawie wybranych wskaźników

Opis stanu faktycznego

Suma bilansowa Ośrodka na koniec 2012 r. wynosiła 130.117 tys. zł i w odniesieniu do stanu na koniec 2011 r. (134.501 tys. zł) zmniejszyła się o 4.384 tys. zł, tj. o 3,3 %. Ośrodek poniósł stratę netto, przy czym strata w 2012 r. (- 3.211 tys. zł) była mniejsza od poniesionej w 2011 r. (- 4.879 tys. zł) o 1.668 tys. zł, tj. o 34,2%. Według stanu na koniec poszczególnych lat przychody Ośrodka ogółem wzrosły z 10.372 tys. zł w 2011 r. do 11.564 tys. zł w 2012 r., tj. o 1.192 tys. zł (tj. o 11,5%). Wartość kapitału stałego Ośrodka (kapitał własny oraz zobowiązania długoterminowe) spadła z 132.360 tys. zł wg stanu na koniec 2011 r. do 128.314 tys. zł wg stanu na koniec 2012 r., tj. o 4.046 tys. zł (tj. o 3%).

Ośrodek był zdolny regulować zobowiązania krótkoterminowe (bieżące) w oparciu o aktywa obrotowe. Wskaźnik płynności wyniósł na koniec poszczególnych lat odpowiednio: 2,7 w 2011 r. i 1,8 w 2012 r. Wskaźnik płynności skorygowany o zapasy wyniósł odpowiednio 2,7 w 2011 r. i 1,8 w 2012 r., zaś skorygowany także o należności wyniósł odpowiednio 2,3 i 1,4, co oznacza, że zdolność ta w niewielkiej mierze uzależniona była od terminowości ich regulowania przez dłużników.

Ośrodek był nierentowny, ale sytuacja ta według stanu na koniec 2012 r. uległa poprawie w stosunku do stanu na koniec 2011 r. Wskaźniki rentowności były ujemne i wynosiły w poszczególnych latach odpowiednio:

- rentowność majątku odpowiednio: - 3,6% i - 2,4%;
- rentowność kapitałów własnych: - 3,6% i - 2,5%;
- rentowność netto sprzedaży: - 47% i - 27,7%;
- rentowność na sprzedaży: - 47,6% i - 35,8%.

Należy jednak podkreślić, że wynik przed potrąceniem odsetek, podatków i amortyzacji (EBIDTA) za 2012 r. wyniósł 1.070 tys. zł i był większy w stosunku do 2011 r. (270 tys. zł) o 801 tys. zł, tj. o 297%, co oznacza, że zwiększyła się zdolność generowania środków pieniężnych przez aktywa Ośrodka.

Wskaźnik ogólnego zadłużenia Ośrodka na koniec 2012 r. w stosunku do stanu na koniec 2011 r. zmniejszył się z 1,5% w 2011 r. do 0,8% w 2012 r. i był na bezpiecznym poziomie. Wskaźniki globalnego obrotu aktywami (produktywność majątku) i wskaźnik rotacji środków trwałych wg stanu na koniec poszczególnych lat

wyniósł 0,08 w 2011 r. i 0,09 w 2012 r. Wzrost ww. wskaźników świadczy o nieznacznej poprawie efektywności wykorzystania majątku w 2012 r. Wskaźnik rotacji majątku obrotowego wynosił w poszczególnych latach odpowiednio: 4,2 i 5,8, co świadczy o szybszym odtworzeniu zasobów majątkowych odpowiadających aktywom obrotowym. Wskaźnik szybkości obrotów należności wynosił 13 i 14 dni, a wskaźnik szybkości obrotów należności z tytułu dostaw, robót i usług odpowiednio: 9 i 6 dni, co świadczy o względnie krótkim terminie spłaty należności. Wskaźnik szybkości obrotu zobowiązań wynosił odpowiednio 31 i 34 dni, a wskaźnik szybkości obrotu zobowiązań z tytułu dostaw, robót i usług odpowiednio 11 i 14 dni, co świadczy o coraz dłuższym terminie spłaty zobowiązań przez Ośrodek.

[dowód: akta kontroli str. 486-487, 504-507]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Sprawozdanie z działalności podstawowej i dodatkowej za rok 2011 sporządzono nierzetelnie. Do wykazanych w ww. sprawozdaniu przychodów z działalności dodatkowej wliczono „sprzedaż drobnych materiałów”, pomimo że przychody te nie były zgodne z przedmiotem działalności dodatkowej, wskazanym w regulaminie organizacyjnym Ośrodka. Główna Księgowa Ośrodka Dorota Przybyła wyjaśniła m.in., że „omyłkowo w tabelce pominęto nazwę *pozostałe przychody*”.

[dowód: akta kontroli str. 43, 435, 437-438]

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W regulaminie organizacyjnym Ośrodka z dnia 2 stycznia 2012 r. Dyrektor Ośrodka określił przedmiot jego działalności merytorycznej w sposób analogiczny do przedmiotu działalności podstawowej i dodatkowej COS zapisanej w § 7 statutu COS. Dyrektor Ośrodka Grzegorz Kotowicz wyjaśnił, że „bardziej szczegółowe określenie merytorycznej działalności OPO Szczyrk nie jest konieczne ze względu na ciągłe utrzymywanie i gotowość obiektów w posiadaniu OPO do prowadzenia szkolenia sportowego dla wszystkich zgłaszających się do OPO związków sportowych”.

[dowód: akta kontroli str. 63, 84]

Ocena cząstkowa

Wykazywanie przez Ośrodek w całym kontrolowanym okresie ujemnych wskaźników rentowności (majątku, kapitałów własnych, sprzedaży) – w ocenie NIK – dowodzi niskiej efektywności gospodarki finansowej Ośrodka. Ośrodek zachowuje płynność finansową przede wszystkim dzięki środkom otrzymywanym w ramach dotacji celowej na wydatki bieżące. Należy podkreślić, że z uwagi na znaczną wartość mienia znajdującego się w dyspozycji Ośrodka ponad 30% kosztów stanowią odpisy amortyzacyjne, które decydują o ujemnym wyniku finansowym netto. Stanowiło to konsekwencję zmiany formy organizacyjno-prawnej COS i tym samym Ośrodka. Utrzymywanie ujemnego wyniku finansowego oraz straty na sprzedaży, w ocenie NIK, jest zjawiskiem negatywnie wpływającym na realizowaną przez Ośrodek działalność statutową i w dłuższej perspektywie może zagrozić dalszej jej realizacji.

2. Tworzenie warunków organizacyjnych, ekonomicznych i technicznych dla szkolenia sportowego oraz realizacja innych działań mających na celu optymalizację oferty szkoleniowej Ośrodka

Opis stanu
faktycznego

Ośrodek (jako jeden z oddziałów Centralnego Ośrodka Sportu) świadczy usługi w zakresie szkolenia sportowego na rzecz pzs i innych podmiotów działających

w zakresie kultury fizycznej oraz wspiera te podmioty w organizacji szkolenia sportowego poprzez tworzenie odpowiednich warunków organizacyjnych, ekonomicznych i technicznych¹⁴. Priorytetowy charakter w działalności Ośrodka mają szkolenia centralne, których celem jest przygotowanie kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich, paraolimpijskich, igrzyskach głuchych, mistrzostwach świata lub mistrzostwach Europy. Ośrodek w ramach szkolenia centralnego powinien zapewnić dostęp do bazy sportowej (obiekty i sprzęt specjalistyczny), internatów sportowych oraz usług w zakresie żywienia i odnowy biologicznej.

[dowód: akta kontroli str. 43]

2.1 Specjalizacja sportowa Ośrodka

Opis stanu
faktycznego

OPO posiada bazę sportową składającą się z m.in. tras narciarskich biegowych, tras narciarskich zjazdowych, kompleksu skoczni narciarskich, stadionu wielofunkcyjnego (boiska piłkarskiego oraz obiektów lekkoatletycznych), hali sportowej, siłowni, sali fitness, pływalni, kortów tenisowych oraz boiska do siatkówki plażowej. Specjalizacja sportowa Ośrodka obejmuje następujące sporty: siatkówka, koszykówka, piłka ręczna, skoki narciarskie, narciarstwo alpejskie, narciarstwo biegowe, judo, saneczkarstwo, dyscypliny lekkoatletyczne. Ponadto na obiektach specjalistycznych i ogólnorozwojowych OPO możliwe jest realizowanie treningu ogólnorozwojowego zawodników następujących sportów: biathlonu, snowboardu, boksu, zapasów, taekwondo, podnoszenia ciężarów, pływania, gimnastyki, kolarstwa górskiego (MTB), badmintonu, triathlonu, tenisa stołowego, pływania i piłki nożnej. OPO jako jedyny spośród Ośrodków COS oferuje możliwość treningu i organizacji zawodów na poziomie międzynarodowym w narciarstwie alpejskim (bez konkurencji zjazdu).

Oferta Ośrodka skierowana jest do następujących pzs: Polskiego Związku Narciarskiego, Polskiego Związku Piłki Siatkowej, Polskiego Związku Lekkiej Atletyki, Polskiego Związku Kajakowego, Polskiego Związku Koszykówki, Polskiego Związku Judo, Polskiego Związku Łuczniczego, Polskiego Związku Saneczkowego oraz Związku Piłki Ręcznej w Polsce.

[dowód: akta kontroli str. 340-341, 645-646, 667, 697]

2.2 Obiekty sportowe Ośrodka oraz ich zgodność z wymogami dla danego sportu i konkurencji olimpijskiej

Opis stanu
faktycznego

W Ośrodku znajduje się osiem obiektów sportowych, z których cztery służą do trenowania sportów zimowych: 1) trasa zjazdowa na Skrzyczem, 2) zespół skoczni narciarskich Skalice, 3) trasy narciarskie Wisła-Kubalonka, 4) Skocznia narciarska Malinka. Pozostałe obiekty sportowe służą do trenowania sportów letnich: 5) wielofunkcyjna hala sportowa, 6) pływalnia kryta, 7) korty tenisowe, 8) boiska do piłki plażowej. Obiekty sportowe umożliwiają trenowanie następujących sportów olimpijskich: judo, lekkoatletyki (skoki wzwyż i o tyczce, skoki w dal, pchnięcie kulą, biegi), zapasów, tenisa stołowego, łucznictwa, badmintonu, pływania (pływania synchronicznego), narciarstwa alpejskiego, snowboardu, skoków narciarskich, kombinacji norweskiej, biegów narciarskich, biathlonu, tenisa ziemnego, gimnastyki artystycznej, kolarstwa górskiego oraz piłki nożnej.

[dowód: akta kontroli str. 646-647, 667]

¹⁴ Zgodnie z § 6 statutu instytucji gospodarki budżetowej Centralny Ośrodek Sportu.

W przypadku pięciu sportów Ośrodek posiadał dobrze przystosowaną bazę sportową, uwzględniającą standardy międzynarodowych federacji sportowych:

- narciarstwo: wszystkie obiekty sportowe posiadają aktualne homologacje Międzynarodowej Federacji Narciarskiej (Fédération Internationale de Ski – FIS), tj. kompleks skoczni narciarskich Skaliste, Skocznia Malinka, trasa narciarska FIS Skrzyczne, biegowe trasy narciarskie Wisła-Kubalonka (wyciągi narciarskie nad Skrzyczem do wszystkich konkurencji, z wyjątkiem zjazdu);
- siatkówka, koszykówka, judo, piłka ręczna: Ośrodek posiada pełnowymiarową halę sportową oraz sprzęt sportowy taki jak m.in. siatka, słupki, taraflex, kosze, mata tatami, bramki). Hala otrzymała dopuszczenie do rozgrywania zawodów międzynarodowych przez Międzynarodową Federację Judo (International Judo Federation – IJF) oraz Międzynarodową Federację Piłki Siatkowej (Fédération Internationale de Volleyball – FIVB), natomiast międzynarodowe zawody w koszykówce i piłce ręcznej pod patronatem międzynarodowych federacji sportowych nie były przeprowadzane, stąd nie występowało o dopuszczenie. Hala sportowa posiada dopuszczenie Związku Piłki Ręcznej w Polsce.

[dowód: akta kontroli str. 687, 697-698]

Obowiązek monitorowania stanu przygotowania obiektów sportowych, w tym zmieniających się wymogów w zakresie obiektów sportowych i sprzętu specjalistycznego niezbędnego do szkolenia sportowego prowadzonego przez pzs należy do zakresu obowiązków kierowników poszczególnych obiektów. Ponadto przed zawodami sportowymi odbiór obiektów dokonywany jest każdorazowo przez delegatów technicznych pzs lub sędziów obsługujących zawody. Polskie związki sportowe nie zgłaszały uwag dotyczących przystosowania obiektów sportowych OPO do przepisów międzynarodowych. W okresie od 2009 r. nie zdarzył się przypadek, aby jakiegokolwiek obiekt sportowy nie został odebrany przez delegata sportowego lub sędziego obsługującego zawody. Kierownicy obiektów w cyklu cotygodniowym przekazują Dyrektorowi OPO bieżące informacje o stanie technicznym obiektów.

[dowód: akta kontroli str. 513, 545-554, 687-688]

2.3 Świadczenie innych usług w zakresie szkolenia stacjonarnego centralnego

Opis stanu
faktycznego

Infrastruktura noclegowa Ośrodka składa się z internatu sportowego oraz trzech domków „Junior”. Od 2010 r. do 2013 r. (I kwartał) liczba miejsc noclegowych uległa zwiększeniu ze 120 do 147 (w tym 27 sezonowych), tj. o 22%. W internacie sportowym znajduje się 55 pokoi dwuosobowych oraz 10 pokoi jednoosobowych (liczba pokoi od 2011 r. nie uległa zmianie), w tym cztery apartamenty, natomiast w każdym z trzech domków „Junior” znajdują się po trzy pokoje dwuosobowe oraz po jednym pokoju trzyosobowym. Infrastruktura noclegowa Ośrodka zabezpieczała potrzeby noclegowe gości. Stwierdzono, że we wszystkich pokojach zapewniono dostęp do Internetu, wyposażono je w telewizory, a w internacie znajdowały się łóżka dla szczególnie wysokich sportowców. Baza noclegowa była utrzymywana w pełnej gotowości eksploatacyjnej, a w okresie objętym kontrolą nie było przypadków braku dostępności internatów dla sportowców.

[dowód: akta kontroli str. 341-342, 521-522]

Baza gastronomiczna OPO w całości zapewnia możliwość obsługi sportowców. Ośrodek posiada jedną stołówkę mogącą wydać około 600 obiadów dziennie,

a także jadalnię z 160 miejscami. Istnieje możliwość projektowania diet w uzgodnieniu z trenerami i dietetykami sportowców, a także dostosowania menu i godzin posiłków do indywidualnych wymagań sportowców.

[dowód: akta kontroli str. 521-522]

W ramach odnowy biologicznej oferowane są zabiegi fizykalne (w tym diadynamika, jontoforeza, elektrostymulacja, diatermia, ultradźwięki, krioterapia miejscowa, laseroterapia, magnetoterapia), zabiegi hydroterapeutyczne (masaż podwodny, masaż limfatyczny, masaż wirowy mały i duży, hydromasaż, wirówki, kąpiel perełkowa, solanka), kinezyterapii, a także inne (terapia manualna, sauna sucha/parowa, masaż limfatyczny). W stosunku do roku 2010 liczba wykonanych w 2012 r. zabiegów wzrosła z 3.984 do 5.132 (tj. o 28%), a liczba zawodników korzystających z tych usług wzrosła z 666 do 887 (tj. o 33%). Poza udostępnianiem bazy sportowej, Ośrodek oferuje usługi dodatkowe obejmujące: transport z/na lotnisko regionalne, transport na inne, poza bazą OPO, obiekty sportowe, organizację meczów międzypaństwowych, zabezpieczenie służby medycznej na czas zgrupowania i meczów.

[dowód: akta kontroli str. 341, 617-618, 627, 692, 699]

2.4 Wysokość stawek osobodnia dla zawodników kadry olimpijskiej i narodowej seniorów oraz dla zawodników kadry narodowej juniorów polskich związków sportowych

Opis stanu
faktycznego

Wysokość stawek osobodnia dla zawodników kadry olimpijskiej i narodowej seniorów pzs oraz kadry narodowej juniorów pzs, w latach 2011-2013 była ustalana zarządzeniem Dyrektora COS¹⁵. W 2011 r. utrzymano stawkę osobodnia w wysokości obowiązującej w 2010 r., tj. 135 zł dla zawodników kadry olimpijskiej i narodowej seniorów pzs oraz 125 zł dla zawodników kadry narodowej juniorów pzs. Na 2012 r. ustalono stawki w wysokości: 140 zł brutto dla zawodników kadry olimpijskiej i kadry narodowej seniorów pzs (tj. o 5 zł więcej w porównaniu z 2011 r.) oraz 135 zł brutto dla zawodników kadry narodowej juniorów pzs (tj. o 10 zł więcej w porównaniu z 2011 r.). Wysokość stawki obowiązującej w 2012 r. została utrzymana na 2013 r.

Dyrektor OPO oszacował stawkę osobodnia w Ośrodku na lata 2011-2013 na podstawie kosztów z 2009 r., tj. 185 zł dla pzs oraz 151 zł dla kadr wojewódzkich i klubów sportowych. Do kalkulacji przyjęto koszty takie jak: wynagrodzenia wraz z pochodnymi, energia, materiały, remonty, usługi, koszty zarządu podzielone przez liczbę osób korzystających w 2009 r. z OPO. W okresie od 2010 r. koszty te wzrosły

¹⁵ W 2011 r. obowiązywała wysokość stawki osobodnia ustalona na podstawie zarządzenia nr 2/2010 Dyrektora Naczelnego Centralnego Ośrodka Sportu z dnia 25 stycznia 2010 r. w sprawie stawek osobodnia dla zawodników kadry olimpijskiej i narodowej seniorów oraz dla zawodników kadry narodowej juniorów polskich związków sportowych, które zostało zmienione zarządzeniem nr 24/2010 Dyrektora Naczelnego Centralnego Ośrodka Sportu z dnia 19 sierpnia 2010 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 2/2010 Dyrektora Naczelnego Centralnego Ośrodka Sportu z dnia 25 stycznia 2010 r. w sprawie stawek osobodnia dla zawodników kadry olimpijskiej i narodowej seniorów oraz dla zawodników kadry narodowej juniorów polskich związków sportowych. Wysokość stawki osobodnia na 2012 r. została ustalona zarządzeniem nr 3/2012 Dyrektora Centralnego Ośrodka Sportu z dnia 1 lutego 2012 r. w sprawie stawek osobodnia dla zawodników kadry olimpijskiej i narodowej seniorów oraz dla zawodników kadry narodowej juniorów polskich związków sportowych, które zostało uchylone zarządzeniem nr 15/2012 Dyrektora Centralnego Ośrodka Sportu z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie stawek osobodnia dla zawodników kadry olimpijskiej i narodowej seniorów polskich związków sportowych oraz zawodników kadry narodowej juniorów polskich związków sportowych.

o ok. 5%. Stawka określona dla pzs przez Dyrektora COS była niższa od kosztów wykazanych przez Ośrodek o 50 zł w 2011 r. i 45 zł w 2012 r.

[dowód: akta kontroli str. 715-718]

W okresie objętym kontrolą Dyrektor Ośrodka jeden raz skorzystał z możliwości obniżenia stawki osobodnia – dla zawodników Polskiego Związku Lekkiej Atletyki. Ponadto Dyrektor Ośrodka nie zawierał umów na stosowanie programów lojalnościowych z pzs, ani też nie ustalał procedur stosowania programów lojalnościowych oraz kryteriów jakie powinny spełniać pzs w celu objęcia ich programem lojalnościowym. Dyrektor Ośrodka Grzegorz Kotowicz wyjaśnił, że nie zawierał takich umów „ze względu na specyfikę OPO w Szczyrku. W związku z tym nie wydaje się by umowy takie zwiększyły liczbę pzs odwiedzających naszą placówkę, a co za tym idzie działania takie pomniejszałyby dochody Ośrodka.”

[dowód: akta kontroli str. 512, 698]

2.5 Wysokość stawek pobytu w Ośrodku uczestników zgrupowań pozostałych podmiotów organizujących szkolenie sportowe

Opis stanu faktycznego

Dyrektor Ośrodka, zgodnie z obowiązującymi w latach 2011-2013, zarządzeniami dyrektora COS w sprawie stawek osobodnia dla zawodników kadry olimpijskiej i narodowej seniorów polskich związków sportowych oraz zawodników kadry narodowej juniorów polskich związków sportowych¹⁶, był upoważniony do samodzielnego negocjowania i ustalania stawek pobytu w Ośrodku dla uczestników zgrupowań pozostałych podmiotów organizujących szkolenia sportowe oraz ustalania elastycznych stawek dla tych podmiotów w przypadku potrzeby przeprowadzenia w Ośrodku akcji wcześniej niezaplanowanych, dodatkowych – pod warunkiem deklaracji uczestnictwa tych podmiotów w programach lojalnościowych.

Stawki osobodnia dla kadr wojewódzkich, szkół mistrzostwa sportowego, niepublicznych szkół mistrzostwa sportowego, ośrodków szkolenia sportowego oraz akademickich centrów szkolenia sportowego zostały określone w całym kontrolowanym okresie na poziomie 85 zł netto za dobę z możliwością negocjowania przez Dyrektora Ośrodka. W latach 2011-2013 stawki mieściły się w przedziale 85-120 zł, przy czym średnia wynegocjowana stawka wzrosła w tym czasie o ok. 5% (Dyrektor OPO nie udzielał rabatu poniżej 85 zł). Wpływy uzyskiwane od omawianych podmiotów były wyższe od ponoszonych kosztów (po uwzględnieniu dotacji na utrzymanie obiektów sportowych), co świadczy o prawidłowym naliczeniu stawek.

[dowód: akta kontroli str. 714, 719-726]

¹⁶ Odpowiednio: § 3 ust. 1 i 2 zarządzenia nr 2/2010 Dyrektora Naczelnego Centralnego Ośrodka Sportu z dnia 25 stycznia 2010 r. w sprawie stawek osobodnia dla zawodników kadry olimpijskiej i narodowej seniorów oraz dla zawodników kadry narodowej juniorów polskich związków sportowych; § 3 lit. a, b zarządzenia nr 3/2012 Dyrektora Centralnego Ośrodka Sportu z dnia 1 lutego 2012 r. w sprawie stawek osobodnia dla zawodników kadry olimpijskiej i narodowej seniorów oraz dla zawodników kadry narodowej juniorów polskich związków sportowych; § 4 lit. a, b zarządzenia nr 15/2012 Dyrektora Centralnego Ośrodka Sportu z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie stawek osobodnia dla zawodników kadry olimpijskiej i narodowej seniorów polskich związków sportowych oraz zawodników kadry narodowej juniorów polskich związków sportowych.

2.6 Działania promocyjne Ośrodka oraz na rzecz optymalizacji oferty szkolenia sportowego

Opis stanu faktycznego

Dyrektor OPO prowadził różnorodne działania promocyjne Ośrodka, w tym m.in. zastrzegł prawa Ośrodka do umieszczania reklam w czasie zawodów sportowych oraz do umieszczania na biletach, plakatach i materiałach dotyczących zawodów logo OPO, zapewnił emisję sygnałów sponsorskich m.in. w Radio Katowice i Planeta FM Katowice, a także umieszczał informacje o ofercie OPO na stronach internetowych własnych i innych organizacji zajmujących się sportem (np. SkiGo.pl, EUROZET). Ponadto Ośrodek przygotował materiały promocyjne w postaci ulotek oraz reklam. Działania te skierowane były przede wszystkim do pzs, stowarzyszeń sportowych, klubów, a także do odbiorców indywidualnych. Zadania promocji Ośrodka są wykonywane przez osobę zatrudnioną na stanowisku ds. promocji i marketingu.

W okresie objętym kontrolą nie zlecano firmom zewnętrznym prowadzenia monitoringu działań promocyjnych ani analiz trendów na rynkach. Dyrektor Ośrodka Grzegorz Kotowicz wyjaśnił, że spowodowane jest to wysokimi kosztami tego typu działań „co przy zakresie działalności OPO w Szczyrku (nastawienie w głównej mierze na kadry PZS-ów) nie byłoby adekwatne do osiągniętych skutków”. Ośrodek uzyskuje informacje statystyczne na temat potrzeb rynku m.in. z agencji Skigo, Asport.pl oraz portali, które zajmują się monitoringiem działań promocyjnych i ich skuteczności (onet.pl). Z zebranych przez Dyrektora OPO analiz wynika, że Ośrodek plasuje się na 11 pozycji wśród najlepszych stacji narciarskich w Polsce (jednakże został nisko oceniony pod względem infrastruktury), ponadto jest jedynym z 10 ośrodków narciarskich polecanych przez portal Skipanorama.pl.

[dowód: akta kontroli str. 88, 158-178, 335, 341-342, 367-373, 688]

2.7 Badanie poziomu usług świadczonych przez Ośrodek w zakresie szkolenia sportowego

Opis stanu faktycznego

Od 2012 r. w Ośrodku przeprowadzono pięć ankietyzacji zadowolenia klienta (cokwartalnie), tj. zgodnie z obowiązkiem określonym w zarządzeniu nr 9/2012 Dyrektora COS z dnia 9 lutego 2012 r. w sprawie zasad określających ustalanie wartości mierników na potrzeby budżetu w układzie zadaniowym. Większość ankietowanych wysoko oceniło poziom usług oferowanych przez Ośrodek i zaplecza sportowo-hotelowego – 94% było zadowolonych z infrastruktury OPO, a 83% oceniło pozytywnie dotychczasowy rozwój zaplecza sportowego. Uwagi dotyczyły przede wszystkim konieczności budowy i modernizacji kolejki linowej na Skrzyczne oraz dalszej modernizacji tras narciarskich, homologacji trasy FIS oraz obniżenia cen wejściówek na obiekty sportowe. Ponadto zwracano uwagę na brak drugiej hali sportowej, konieczność modernizacji siłowni i dostosowania obiektów sportowych do potrzeb sportowców niepełnosprawnych, przeprowadzenie remontu internatu sportowego.

Wyniki ankiet były na bieżąco analizowane przez kierowników działów oraz Dyrektora Ośrodka, a raporty wysyłane do COS. Na podstawie uzyskanych od ankietowanych informacji podjęto następujące działania:

- 1) zaplanowano modernizację kolejki linowej na Skrzyczne;
- 2) zaplanowano przebudowę trasy zjazdowej FIS;
- 3) uzyskano homologację dla części trasy FIS;

- 4) zaplanowano budowę drugiej hali sportowej;
- 5) przeprowadzono remont internatu sportowego;
- 6) zaplanowano zmiany w dotychczasowej infrastrukturze internatu sportowego, który w ograniczonym stopniu dostosowany jest dla potrzeb sportowców niepełnosprawnych.

Ponadto w Ośrodku podjęto działania mające na celu opracowanie rozszerzonej ankiety dla osób korzystających z kolei linowej na Skrzyczne oraz internatu sportowego.

[dowód: akta kontroli str. 390-406]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Ośrodka w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Dyrektor Ośrodka podpisał w dniu 18 stycznia 2013 r. umowę z Polskim Związkiem Lekkiej Atletyki na organizację zgrupowań po obniżonej stawce osobodnia w stosunku do wynikającej z zarządzenia nr 15/2012 Dyrektora COS z dnia 28 marca 2012 r. *w sprawie stawek osobodnia dla zawodników kadry olimpijskiej i narodowej seniorów polskich związków sportowych oraz zawodników kadry narodowej juniorów polskich związków sportowych*, bez uzyskania akceptacji Dyrektora COS. Działanie to było niezgodne z § 2 ww. zarządzenia. Dyrektor Ośrodka Grzegorz Kotowicz wyjaśnił, że „wynika to z mylnej interpretacji paragrafu 2 i 4 tego zarządzenia”.

[dowód: akta kontroli str. 337, 363-365, 388]

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że internat sportowy nie został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych (brak m.in. wind, podjazdów, poręczy w łazienkach). Dyrektor Ośrodka Grzegorz Kotowicz wyjaśnił, że internat ma zostać dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych podczas realizacji zaplanowanej budowy drugiej hali sportowej.

[dowód: akta kontroli str. 341, 521-522, 698]

Ocena częściowa

W ocenie NIK posiada przez OPO baza sportowa umożliwia szkolenie sportowe, w tym profesjonalne trenowanie ogólnorozwojowe i specjalistyczne pięciu sportów. Jednocześnie w ramach szkolenia sportowego Ośrodek zapewniał odpowiednią bazę noclegową, gastronomiczną i usługi odnowy biologicznej.

3. Wykorzystanie obiektów (sportowych, gastronomicznych, infrastruktury noclegowej) Ośrodka

3.1 Wykorzystanie obiektów Ośrodka na cele szkolenia sportowego

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z wprowadzonymi przez dyrektora COS (w dniu 17 maja 2012 r.) *wytycznymi w sprawie sporządzania ewidencji i sprawozdawczości wykorzystania bazy sportowo-noclegowej w Ośrodkach Przygotowań Olimpijskich Centralnego Ośrodka Sportu, infrastruktury sportowej COS w Warszawie* liczbę osób i osobodni objętych szkoleniem sportowym prowadzi się w podziale na szkolenie stacjonarne (obejmujące osoby korzystające z noclegu w Ośrodkach) oraz szkolenie skrócone

(dzieci, młodzież i zawodnicy polscy korzystający z obiektów sportowych COS w Warszawie oraz Ośrodków bez korzystania z noclegu¹⁷).

Szkolenie stacjonarne prowadzone jest w podziale na: centralne, klubowe¹⁸ i inne. Natomiast szkolenie skrócone prowadzone jest w podziale na: centralne, klubowe, imprezy i zawody sportowe, inne, pozostali (nieobjęci szkoleniem stacjonarnym i skróconym).

3.1.1 Wykorzystanie bazy sportowej Ośrodka do organizacji szkolenia stacjonarnego centralnego

Opis stanu
faktycznego

W latach 2010-2012 z bazy sportowej Ośrodka korzystało ogółem 22 pzs (tj. 31,4% wszystkich pzs), w tym 19 olimpijskich (tj. 86,4% olimpijskich pzs): Polski Związek Pływacki, Polski Związek Kajakowy, Polski Związek Strzelectwa Sportowego, Polski Związek Szermierczy, Polski Związek Lekkiej Atletyki, Polski Związek Narciarski, Polski Związek Bokserski, Polski Związek Koszykówki, Związek Piłki Ręcznej w Polsce, Polski Związek Piłki Siatkowej, Polski Związek Judo, Polski Związek Tenisa Stołowego, Polski Związek Triathlonu, Polski Związek Snowboardu, Polski Związek Żeglarski, Polski Związek Pływania Synchronicznego, Polski Związek Łuczniczy, Polski Związek Sportów Saneczkowych, Polski Związek Curlingu, a także trzy nieolimpijskie (tj. 33,3% nieolimpijskich pzs): Polski Związek Kulturystryki, Fitness i Trójbój Siłowego, Polski Związek Karate, Polski Związek Płetwonurkowania. Spośród olimpijskich pzs największy udział w zrealizowanych osobodni w latach 2010-2012 miały: Związek Piłki Ręcznej w Polsce (22% osobodni), Polski Związek Piłki Siatkowej (20% osobodni), Polski Związek Lekkiej Atletyki (12% osobodni), Polski Związek Kajakowy (15% osobodni) oraz Polski Związek Narciarski (10% osobodni).

W latach 2010-2012 w ramach szkolenia centralnego zrealizowano następującą liczbę zgrupowań:

- w 2010 r.: 88 zgrupowań (tj. 107% planu), w ramach których przyjęto 1.613 osób (101% planu) i zrealizowano 9.504 osobodni (83% planu);
- w 2011 r.: 107 zgrupowań (tj. 143% planu), w ramach których przyjęto 1.718 osób (124% planu) i zrealizowano 9.953 osobodni (89% planu);
- w 2012 r.: 92 zgrupowania (tj. 135% planu), w ramach których przyjęto 1.216 osób (124% planu) i zrealizowano 7.210 osobodni (91% planu).

W I kwartale 2013 r. w ramach szkolenia centralnego zrealizowano 21 zgrupowań (161% planu na pierwszy kwartał 2013 r.), w ramach których przyjęto 305 osób (115% planu) i zrealizowano 2.343 osobodni (93% planu).

Z powyższego wynika, że liczba zgrupowań ogółem w 2011 r. była wyższa w porównaniu do 2010 r. o 19 zgrupowań (tj. o 22%), a w 2012 r. była niższa od wykonania w 2011 r. o 15 zgrupowań (tj. o 14%), ale wyższa od wykonania w 2010 r. o 4 zgrupowania (tj. o 4,5%). Liczba zrealizowanych osobodni była najwyższa w 2011 r. – w porównaniu do 2010 r. większa o 449 osobodni (4,7%), a w porównaniu do 2012 r. większa o 2.743 (38%).

[dowód: akta kontroli str. 98-100, 460-461, 523-544, 666, 698]

¹⁷ Ewidencja szkolenia skróconego polega na ewidencjonowaniu osób korzystających z obiektów sportowych i infrastruktury COS w Warszawie oraz Ośrodków raz na dzień (bez względu na ilość wykorzystanych godzin) na podstawie zawartych umów lub rezerwacji.

¹⁸ Zawodnicy kadr wojewódzkich, Szkół Mistrzostwa Sportowego, klubów sportowych Akademickich Związków Sportowych, uczniowskich klubów sportowych, wojskowych itp.

3.1.2 Wykorzystanie bazy sportowej Ośrodka do organizacji szkolenia stacjonarnego klubowego i innego

Opis stanu
faktycznego

W latach 2010-2012 liczba klubowych zgrupowań (oraz objętych nimi osób i zrealizowanych osobodni) w latach 2010-2012 wzrastała. W tym okresie zrealizowano 353 zgrupowania (którymi objęto 5.845 osób oraz świadczone 28.427 osobodni), w tym:

1. w 2010 r. – 107 zgrupowań, którymi objęto 1.531 osób oraz zrealizowano 7.350 osobodni;
2. w 2011 r. – 116 zgrupowań, którymi objęto 1.683 osób oraz zrealizowano 8.002 osobodni;
3. w 2012 r. – 130 zgrupowań, którymi objęto 2.631 osób oraz zrealizowano 13.075 osobodni.

Największy udział w organizacji klubowych zgrupowań miały kluby sportowe: odpowiednio: 94 zgrupowania w 2010 r. (87,8%), 106 zgrupowań w 2011 r. (91,4%) oraz 112 zgrupowań w 2012 r. (86,2%).

[dowód: akta kontroli str. 342-343, 524-544]

W okresie objętym kontrolą prowadzono analizy w zakresie stopnia wykorzystania poszczególnych obiektów sportowych Ośrodka oraz wdrożono program komputerowy do rezerwacji obiektów sportowych. Z analiz tych wynika, że najwyższy stopień ogólnego wykorzystania (na potrzeby sportu i komercyjne w latach 2010-2012) dotyczył hali sportowej (79%) oraz kompleksu skoczni Skaliste (72%), natomiast najniższy – stadionu (37%) i pływalni (40%). W latach 2010-2012 stopień ogólnego wykorzystania bazy sportowej uległ wzrostowi w przypadku wszystkich obiektów sportowych (kompleksu skoczni Skaliste, hali sportowej, stadionu, trasy zjazdowej FIS), za wyjątkiem pływalni (spadek z 44% do 38%). Udział związków i klubów sportowych w wykorzystaniu bazy sportowej wahał się od 100% w przypadku kompleksu skoczni Skaliste, poprzez 74-83% w przypadku hali sportowej, stadionu oraz trasy zjazdowej FIS, do 44% w przypadku pływalni¹⁹.

[dowód: akta kontroli str. 343-344, 511, 684-685, 698]

3.1.3 Wykorzystanie bazy sportowej Ośrodka na cele szkolenia skróconego

Opis stanu
faktycznego

Szkolenie skrócone było realizowane przez Ośrodek w latach 2010-2013 (I kwartale) w podziale na:

1. centralne: w 2010 r. r. – 13.901 osobowejść, w 2011 r. – 9.505 osobowejść, w 2012 r. – 30.155 osobowejść (razem z klubowymi), w 2013 r. I kwartał – 6.041 osobowejść (razem z klubowymi);
2. klubowe: w 2010 r. r. – 12.567 osobowejść, w 2011 r. – 11.472 osobowejść, w 2012 r. – 30.155 osobowejść (razem z centralnymi), w 2013 r. I kwartał – 6.041 osobowejść (razem z centralnymi);
3. imprezy i zawody sportowe: w 2012 r. II-IV kwartał – 2.782 zawodników, w 2013 r. I kwartał – 3.767 zawodników²⁰;

¹⁹ W pozostałej części obiekty te były wykorzystywane przez osoby fizyczne.

²⁰ Dane zbierane od II kwartału 2012 r.

4. pozostali (nie objęci szkoleniem stacjonarnym i skróconym): w 2010 r. – 22.695 osobowejść, w 2011 r. – 17.323 osobowejść, w 2012 r. – 106.874 osobowejść, w 2013 r. I kwartał – 520.790 osobowejść²¹.

Szkolenie centralne skrócone dotyczyło przede wszystkim zgrupowań organizowanych przez Polski Związek Narciarski oraz Polski Związek Biathlonu, które korzystały tylko z obiektów sportowych (skoczni narciarskich, tras biegowych i tras zjazdowych). Dyrektor Ośrodka Grzegorz Kotowicz wyjaśnił, że „były to szkolenia skrócone prowadzone przez pzs między zgrupowaniami centralnymi dla zawodników mieszkających w okolicach OPO Szczyrk lub jednodniowe treningi. Ponadto Polski Związek Narciarski posiada Szkołę Mistrzostwa Sportowego w Szczyrku, którą wykorzystuje jako bazę noclegową dla swoich zawodników. Obiekty sportowe wykorzystywane do treningu biathlonu są oddalone od internatu sportowego o ok. 30 km. W Ośrodku nie prowadzi się odrębnej ewidencji szkolenia centralnego skróconego w podziale na poszczególne związki sportowe, ponieważ do tej pory nie oczekiwano od Ośrodka podawania takich danych”.

[dowód: akta kontroli str. 342, 343, 667, 698]

3.2 Wykorzystanie nominalnej liczby miejsc Ośrodka w związku z organizacją szkolenia stacjonarnego (centralnego, klubowego, innego)

Opis stanu faktycznego

Nominalna liczba miejsc noclegowych, była wykorzystana w Ośrodku na poziomie: w 2010 r. – 61,3%, w 2011 r. – 59%, w 2012 r. – 63,2%. Wykorzystanie nominalnej liczby miejsc przez olimpijskie pzs ogółem dla Ośrodka kształtowało się na poziomie: w 2010 r. – 24,6%, w 2011 r. – 25,1%, w 2012 r. – 18,1%. Wykorzystanie nominalnej liczby miejsc w związku ze szkoleniem klubowym dla Ośrodka kształtowało się następująco: w 2010 r. – 19,1%, w 2011 r. – 20,5%, w 2012 r. – 33%.

[dowód: akta kontroli str. 519-520, 524-544]

3.3 Wysokość przychodów uzyskanych z tytułu szkolenia sportowego

Opis stanu faktycznego

W Ośrodku nie prowadzono odrębnej ewidencji wpływów ze szkolenia stacjonarnego oraz szkolenia skróconego, a wpływy były ewidencjonowane według podziału na: pzs oraz kluby i inne stowarzyszenia sportowe.

Wpływy od pzs wyniosły: 1.612 tys. zł w 2010 r., 1.368 tys. zł w 2011 r., 945 tys. zł w 2012 r. oraz 361 tys. zł w 2013 r. (I kwartał). Zdaniem Dyrektora Ośrodka Grzegorza Kotowicza było spowodowane to m.in. mniejszą liczbą zgrupowań organizowanych przez pzs z powodu roku olimpijskiego. Przychody uzyskiwane od klubów i innych stowarzyszeń sportowych wzrosły w latach 2010-2012 o 16%.

Wpływy od klubów i innych stowarzyszeń sportowych wyniosły: 929 tys. zł w 2010 r., 1.118 tys. zł w 2011 r., 1.078 tys. zł w 2012 r. oraz 389 tys. zł w 2013 r. (I kwartał). Przychody uzyskiwane od pzs w 2012 r. wykazywały tendencję malejącą (zarówno w stosunku do 2011 r. jak i do 2010 r. – odpowiednio o 31% oraz 41%).

²¹ Dane za II-IV kwartał 2012 r. oraz I kwartał 2013 r. uwzględniają także wejścia na kolej linową i pływaliń.

3.4 Wykorzystanie obiektów na cele niezwiązane ze sportem oraz wysokość cen za usługi świadczone na rzecz podmiotów komercyjnych

Opis stanu faktycznego

Wysokość wpływów uzyskanych z tytułu świadczenia usług niezwiązanych ze sportem (tj. wynajmowania pokoi hotelowych oraz świadczenia usług gastronomicznych osobom niebędącym sportowcami) wynosiła: w roku 2011: 1.036 tys. zł; w roku 2012: 1.123 tys. zł; w roku 2013 (I kwartał): 309 tys. zł.

[dowód: akta kontroli str. 611-613]

Wynajmowanie lub wdzierżawianie osobom trzecim nieruchomości OPO (m.in. część internatu sportowego, kolei linowej Skrzyczne, hali sportowej) służyło prowadzeniu działalności komercyjnej (kawiarnie, magazyny, anteny transmisyjne) i nie zagrażało podstawowej działalności Ośrodka. Udział przychodów Ośrodka z tego tytułu był poniżej 1% wszystkich przychodów OPO ogółem. Jednakże w latach 2010-2012 wpływy Ośrodka z tytułu najmu lub dzierżawy wzrosły o 59% (z 80,1 tys. zł w 2010 r. do 127,2 tys. zł w 2012 r.), z czego największą część stanowił przychód z najmu pomieszczeń przy kolei linowej Skrzyczne (łącznie 205 tys. zł, tj. 66% wszystkich przychodów z tego tytułu).

[dowód: akta kontroli str. 330-333, 335, 412-422]

W latach 2009-2012 wysokość cen za niektóre usługi na rzecz podmiotów komercyjnych (wynikające z cennika określonego przez dyrektora Ośrodka) uległa wzrostowi, w tym m.in.: cena za całonocny pobyt w pokoju dwuosobowym z całodziennym wyżywieniem z 240 zł w 2009 r. do 260 zł w 2011 r.; wynajęcie pływalni z 350 zł do 450 zł za 45 minut; usługi odnowy biologicznej z 7 zł do 8,50 zł. Wysokość niektórych opłat za korzystanie z obiektów sportowych nie uległa od 2009 r. zmianie, w tym m.in. za całonocne wykorzystanie sali sportowej (4 tys. zł), całonocne wykorzystanie stadionu sportowego (4 tys. zł), korzystanie z krytej pływalni (6,50 zł/7 zł za 45 minut dla osoby dorosłej), przejazdy kolejką krzesełkową (3 zł do 6 zł). Spadki cen zanotowano w przypadku wynajęcia pokoju 3-osobowego z pełnym wyżywieniem (w ramach pakietu narciarskiego wraz z biletem całonocnym na urządzenia wyciągowe) (średnio o 6%) oraz całonocnego korzystania z kortu tenisowego (z 350 zł do 250 zł). Dyrektor Ośrodka Grzegorz Kotowicz wyjaśnił, że decyzja ta „wynikała z mniejszego popytu na tego rodzaju usługi”.

Ponadto w zarządzeniu dotyczącym cennika za usługi świadczone przez Ośrodek Dyrektor określił, że w okresach braku obłożenia na ceny określone w tabelach mogą być udzielane rabaty do 10% przez kierowników działów i powyżej 10% przez Dyrektora OPO po konsultacji z kierownikami działów. W okresach dużej podaży ceną mogą być wyższe niż wymienione w tabelach, ustalone po negocjacjach z zamawiającym. Określono także zasady promocji dla różnych podmiotów prywatnych, w tym m.in. biur podróży (5% rabatu), zorganizowanych grup w okresie od 1 maja do 31 października powyżej 20 osób (15% zniżki). W roku 2012 udzielono 78 rabatów 7 podmiotom o wysokości 10%.

[dowód: akta kontroli str. 613-636, 698, 727]

3.5 Ewidencja obłożenia internatów i obiektów sportowych Ośrodka oraz innych usług świadczonych przez Ośrodek

Opis stanu faktycznego

W każdym z obiektów sportowych prowadzona była ewidencja ich wykorzystania w podziale na szkolenie stacjonarne (prowadzona przez internat sportowy) oraz szkolenie skrócone (prowadzona przez kierowników poszczególnych obiektów). Ewidencja dotyczyła wszystkich form korzystania z obiektów sportowych, a jej formy uzależnione były od specyfiki obiektu i przyjmowały postać wpisów elektronicznych w programie komputerowym (hala sportowa, stadion, pływalnia), wpisów na kartach ewidencyjnych/zeszytach treningów (skocznia narciarska, trasy zjazdowe), obliczaniu liczby sprzedanych biletów (koleje/wyciągi narciarskie, pływalnia). Ewidencja wykorzystania internatu sportowego obejmowała osoby objęte szkoleniem stacjonarnym – zawodników, trenerów, instruktorów, lekarzy, masażystów, tj. zgodnie z § 4 zarządzenia nr 12/2012 Dyrektora COS z dnia 20 lutego 2012 r. w sprawie ewidencji obłożenia internatów i obiektów sportowych Centralnego Ośrodka Sportu w Warszawie i Ośrodków Przygotowań Olimpijskich Centralnego Ośrodka Sportu. Wykazane dane wynikały z ww. ewidencji.

[dowód: akta kontroli str. 90, 180, 684-685, 709]

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące badanej działalności

W latach 2010-2012 zanotowano znaczny spadek stopnia wykorzystania bazy Ośrodka przez pzs w formie szkoleń tacyjnych – z 9.504 osobodni do 7.210 osobodni (tj. o 24%). Zmniejszeniu uległo także korzystanie przez pzs z oferty OPO w formie szkoleń skróconych (z 12.567 osobodni w 2010 r. do 11.472 w 2011 r., tj. o 8,7%). Liczba pzs współpracujących z Ośrodkiem zmniejszyła się (z 17 w latach 2010-2011 do 16 w 2012 r.), a ponadto z żadnym pzs Ośrodek nie podpisał długoterminowej (ponadrocznej) umowy o współpracy. Dyrektor Ośrodka Grzegorz Kotowicz wyjaśnił m.in., że „jest to związane m.in. z faktem, że rok 2012 był rokiem olimpijskim i część związków sportowych zawężyła liczbę szkolonych zawodników kadry olimpijskiej i organizowała zgrupowania zagranicą dostosowując w ten sposób warunki szkolenia do panujących w miejscu rozgrywania igrzysk olimpijskich. Wykorzystanie bazy sportowej OPO przez pzs jest w znacznym stopniu niezależne od Ośrodka i zależne od sytuacji finansowej pzs i decyzji podejmowanych przez piony szkolenia. W związku z tym w 2013 r. pomimo naszych starań może wystąpić utrzymanie tego wskaźnika na podobnym poziomie”.

[dowód: akta kontroli str. 98-100, 460-461]

Ocena cząstkowa

W ocenie NIK wykorzystanie bazy sportowej Ośrodka przez pzs było niskie, na co wskazuje wykorzystanie nominalnej liczby miejsc noclegowych przez olimpijskie pzs (w 2012 r. o 7% mniej niż w 2011 r.) oraz zmniejszenie liczby olimpijskich pzs współpracujących z Ośrodkiem. Jednakże NIK zauważa wzrost wykorzystania w latach 2010-2012 miejsc noclegowych w związku ze szkoleniem klubowym i wzrost stopnia ogólnego wykorzystania wszystkich obiektów sportowych (za wyjątkiem pływalni).

4. Działania w zakresie budowy, rozbudowy, remontów i utrzymania obiektów sportowych, a także inne związane z gospodarowaniem mieniem Ośrodka

Opis stanu faktycznego

Stan prawny wszystkich nieruchomości Ośrodka jest uregulowany za wyjątkiem: 1) terenu położonego przy drodze wojewódzkiej w Wiśle-Malinie, w stosunku do

którego Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach prowadzi postępowanie zmierzające do uregulowania statusu formalno-prawnego (planowana jest zamiana działki 4957/16 na działkę 4848/13), 2) działki 4948/10, w stosunku do której prowadzone są prace polegające na wznowieniu jej granic. W latach 2011-2013 nie wystąpiły przypadki zbycia nieruchomości OPO.

[dowód: akta kontroli str. 91-93, 179-184, 248-256, 694-696]

W Ośrodku prowadzona jest ewidencja wartościowo-ilościowa obiektów. Obiekty ewidencjonowane są w ewidencji środków trwałych zawierającej m.in. dane dotyczące daty zakupu, wartości przyjęcia do ewidencji, wysokości umorzenia, wartości netto na koniec roku. Ponadto obiekty budowlane są inwentaryzowane w spisie inwentaryzacyjnym, uaktualnianym na koniec każdego roku kalendarzowego.

[dowód: akta kontroli str. 100-101, 346-360]

W Ośrodku prowadzono książki wszystkich obiektów budowlanych oraz dokonywano w nich zapisów dotyczących przeprowadzanych badań i kontroli stanu technicznego, remontów i przebudowy, zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane²². Z okresowych protokołów kontroli stanu technicznego obiektów budowlanych wynika, że wszystkie obiekty nadają się do dalszego użytkowania, a stwierdzone usterki nie stwarzają zagrożenia. Nie stwierdzono usterek mających zasadniczy wpływ na ograniczenie użytkowania tych obiektów. Zadania remontowe realizowane są w oparciu o roczne *Plany zadań remontowych* (podlegające aktualizacjom i korektom w trakcie roku kalendarzowego), w których określono środki finansowe na konkretne zadania remontowe oraz na pokrycie kosztów realizacji umów stałych, na naprawy, remonty, przeglądy maszyn, urządzeń i samochodów, a także rezerwę na usuwanie awarii. W 2011 r. na zadania remontowe wydano 253 tys. zł (w tym 81 tys. zł z dotacji FRKF), tj. 105% planu po korekcie; w 2012 r. – 401 tys. zł (ze środków własnych), tj. 115% Planu po korekcie, natomiast na 2013 r. zaplanowano realizację zadań remontowych na kwotę 270 tys. zł (ze środków własnych). W latach 2011-2012 zrealizowano wszystkie szczegółowo określone w Planach zadania, w tym m.in. przeprowadzono remont pokoi, balkonów i instalacji hydrantowej w Internacie Sportowym oraz wyremontowano schody Hali Sportowej.

[dowód: akta kontroli str. 187-246, 258-259, 337]

W latach 2011-2012 wydatki inwestycyjne Ośrodka wyniosły łącznie 1.365 tys. zł. Najbardziej kosztowną inwestycją realizowaną przez OPO w latach 2011-2012 stanowił zakup maszyny śnieżnej Kassbohrer za kwotę 515 tys. zł netto oraz remont budynku Junior (za kwotę 205 tys. zł netto).

[dowód: akta kontroli str. 247, 257, 686]

Zadania inwestycyjne Ośrodka realizowane były w oparciu o roczne *Plany zadań inwestycyjnych*, w których określono m.in. szczegółowy opis prac, szacunkowe koszty zadań netto, szacunkowe koszty zadań netto do sfinansowania w danym roku oraz planowany termin zakończenia zadań. Plany sporządzane były przez Dyrektora OPO, a następnie zatwierdzane przez Dyrektora COS. Na 2013 r. OPO zaplanował realizację 4 zadań inwestycyjnych, w łącznej wysokości 200 tys. zł (finansowanych ze środków własnych): 1) zakup gruntu terenu skoczni Skalite, 2) zakup maszyny śnieżnej, 3) zakup sprzętu do pomiaru czasu, oraz 4) modernizacja tras narciarskich Skrzyczne. Ponadto zrealizowana ma zostać

²² Dz.U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm.

inwestycja przebudowy kolei linowej Jaworzyna-Skrzyczne. Prowadzone w okresie objętym kontrolą prace inwestycyjne dotyczące modernizacji trasy narciarskiej FIS Skrzyczne wykonano z uwzględnieniem standardów określonych przez Międzynarodową Federację Narciarską i uzyskano homologację na ten obiekt sportowy.

[dowód: akta kontroli str. 247, 257, 260-261, 339-340, 666, 690-691]

Dyrektor OPO podejmował działania mające na celu realizację inwestycji przebudowy górnego odcinka kolei linowej Jaworzyna-Skrzyczne o wartości 22.237 tys. zł. oraz rozbudowy hali sportowej wielofunkcyjnej wraz z zapleczem socjalnym o wartości 12.124 tys. zł. Z powodu braku wystarczających środków finansowych inwestycje te do czasu zakończenia kontroli nie zostały zrealizowane.

[dowód: akta kontroli str. 247, 261, 340, 709]

W wyniku kontroli ustalono, że postępowania o udzielenie zamówienia publicznego dotyczącego zakupu używanej maszyny śnieżnej do przygotowania tras narciarskich oraz remontu budynku Junior – zaplecze skoczni Skaliste zostały przeprowadzone zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²³ oraz Regulaminem udzielania zamówień publicznych COS z dnia 20 stycznia 2011 r.

[dowód: akta kontroli str. 262-329]

W latach 2010-2012 inwestycje Ośrodka zostały poddane dwóm kontrolom: 1) realizacja zadań dofinansowanych z FRKF (remont budynku internatu Junior-zaplecze skoczni Skaliste oraz remont internatu Harnaś)²⁴ – w wyniku czego zalecono zaktualizować plan zadań inwestycyjnych i remontowych realizowanych ze środków własnych oraz zwrócić uwagę odpowiednim służbom na bardziej racjonalne gospodarowanie energią w pokojach hotelowych (zalecenia zrealizowane); 2) wydatkowania środków z FRKF na II etap przebudowy i rozbudowy „Skoczni Skaliste” (nie stwierdzono nieprawidłowości)²⁵.

[dowód: akta kontroli str. 690, 700-709]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. W przypadku dziewięciu obiektów budowlanych stwierdzono niepełne wykonanie zaleceń wynikających z poprzednio przeprowadzonych przeglądów, w tym m.in. brak wymiany zalanych i zawilgoconych kasetonów w niektórych pomieszczeniach budynku przy skoczni K-120 w Wiśle Malince, nienaprawienie izolacji i nieusunięcie zacieków na elementach konstrukcyjnych obiektu oraz rys i pęknięć na ścianach zewnętrznych Wieży sędziowskiej w Wiśle Malince, nienaprawienie komina budynku stacji pośredniej kolei linowej Jaworzyna-Skrzyczne, brak wymiany bram garażowych oraz brak naprawy uszkodzeń elewacji budynku stacji transformatorowej i garaży Jaworzyna, niedostosowanie wydajności hydrantów do obowiązujących przepisów internatu sportowego, nieuzupełnienie powłoki malarskiej na elementach drzwi oraz warstwy tynku w elewacji zewnętrznej pompowni Tartak. Dyrektor OPO Grzegorz Kotowicz wyjaśnił, że „niezrealizowanie zaleceń wynikało głównie z powodu braku wystarczających własnych środków finansowych na

²³ Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

²⁴ Kontrola przeprowadzona przez Centralny Ośrodek Sportu w 2012 r.

²⁵ Kontrola przeprowadzona przez Ministra Sportu i Turystyki w 2012 r.

realizację wszystkich tego typu zaleceń. W przypadku zaleceń dot. obiektów skoczni w Wiśle Malince zalecenia te powinien zgodnie z umową gwarancji zrealizować główny wykonawca, który był monitowany wielokrotnie pismami ponagłającymi. Władze ośrodka zamierzają zrealizować wszystkie zalecenia na bieżąco”.

[dowód: akta kontroli str. 199, 204, 208, 231, 233-239, 241, 338]

2. W *Planach zadań remontowych* nie wyodrębniono planowanych kosztów realizacji zaleceń wynikających z okresowych przeglądów technicznych obiektów budowlanych. Dyrektor OPO Grzegorz Kotowicz wyjaśnił, że „w *Planach* nie ujęto wszystkich zadań remontowych związanych z zaleceniami dlatego, że OPO Szczyrk nie posiadał wystarczających środków finansowych”.

[dowód: akta kontroli str. 187-246, 258-259, 337]

Ocena cząstkowa

W ocenie NIK Ośrodek prawidłowo gospodarował mieniem, w tym realizował działania w zakresie remontów i utrzymania obiektów sportowych. Jednocześnie NIK zauważa niepełne wykonanie zaleceń wynikających z przeprowadzonych przeglądów obiektów budowlanych oraz brak wyodrębnienia w *Planach zadań remontowych* planowanych kosztów realizacji zaleceń wynikających z okresowych przeglądów technicznych obiektów budowlanych. Ponadto na efektywność działalności statutowej Ośrodka negatywny wpływ miał brak realizacji dwóch inwestycji (przebudowy górnego odcinka kolei linowej Jaworzyna-Skrzyczne oraz rozbudowy hali sportowej wielofunkcyjnej wraz z zapleczem socjalnym).

IV. Uwagi i Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁶, wnosi o:

1. rzetelne sporządzanie sprawozdań z działalności podstawowej i dodatkowej Ośrodka;
2. przestrzeganie obowiązku uzyskiwania akceptacji Dyrektora COS na zawarcie umowy z pzs na organizację szkolenia sportowego po obniżonej stawce osobodnia w stosunku do ustalonej przez Dyrektora COS stawki.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

²⁶ Dz.U. z 2012 r., poz. 82 ze zm., zwana dalej „ustawą o NIK”.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 16 lipca 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego

Dyrektor
Piotr Prokopczyk

.....
Podpis